

Ναρκωτικά & Σεξ

Φωτεινή Φερενίδου, MSc, FECSM

Ειδ/νη Ψυχιατρικής, Αιγινήτειο νοσοκομείο

Υποψήφια διδάκτωρ Α.Π.Θ.

Κέντρο Σεξουαλικής και Αναπαραγωγικής Υγείας Α.Π.Θ

Χρήση ουσιών και σεξουαλική λειτουργία

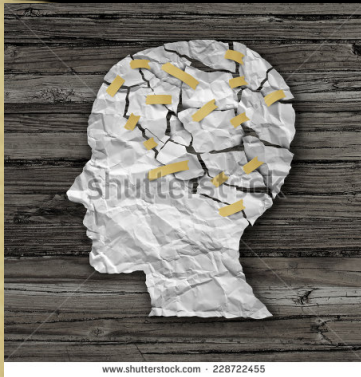

Η έρευνα δύσκολη...

- ♦ Δυσκολία χρήσης control group με τα ίδια χαρακτηριστικά (οργανικά προβλήματα, κοινωνικο-οικονομικά χαρακτηριστικά)
- ♦ Πολλαπλή χρήση ουσιών
- ♦ Μεθοδολογικά προβλήματα (ερευνητικά εργαλεία)

www.shutterstock.com · 190160534

Εισαγωγικά στοιχεία

- ♦ Οι ουσίες συνήθως επιδρούν στα συστήματα σεροτονίνης, νορεπινεφρίνης και ντοπαμίνης
- ♦ Μπορεί να σχετίζονται με την έκκριση ορμονών (τεστοστερόνη, οιστρογόνα, προγεστερόνη) επιδρώντας σε διάφορα στάδια της σεξουαλικής λειτουργίας
- ♦ Επηρεάζουν και άλλους βιολογικούς μηχανισμούς (π.χ. Αγγειακή παροχή) και μέσω αυτών τη σεξουαλική λειτουργία
- ♦ Η σεξουαλική δυσλειτουργία μπορεί να σχετίζεται με την έναρξη χρήσης της ουσίας ή να προϋπήρχε

Ουσίες ως ‘ευοδωτικά’ της σεξουαλικής λειτουργίας

- ♦ **Οπιο:** χρήση ως αφροδιασιακό από Ινδιάνους και Κινέζους, μέχρι και χάπια(+κάνναβη) ινδικής προέλευσης κυκλοφόρησαν στην Ευρώπη
- ♦ **Κοκαΐνη:** Αφροδισιακό (Freud), φυλή ‘Τσιμού’ – Άνδεις, ως βοηθητικό για το πρωκτικό σεξ, επιβραδυντικό της εκσπερμάτισης, βελτιωτικό της διέγερσης
- ♦ **ΚΑΤ:** Αρχαία Αίγυπτος- ευφορία και σεξουαλικές φαντασιώσεις
- ♦ **Μοσχοκάρυδο:** Αφροδιακό (Κίνα)

SEX
DRUGS
&
ROCK 'N ROLL

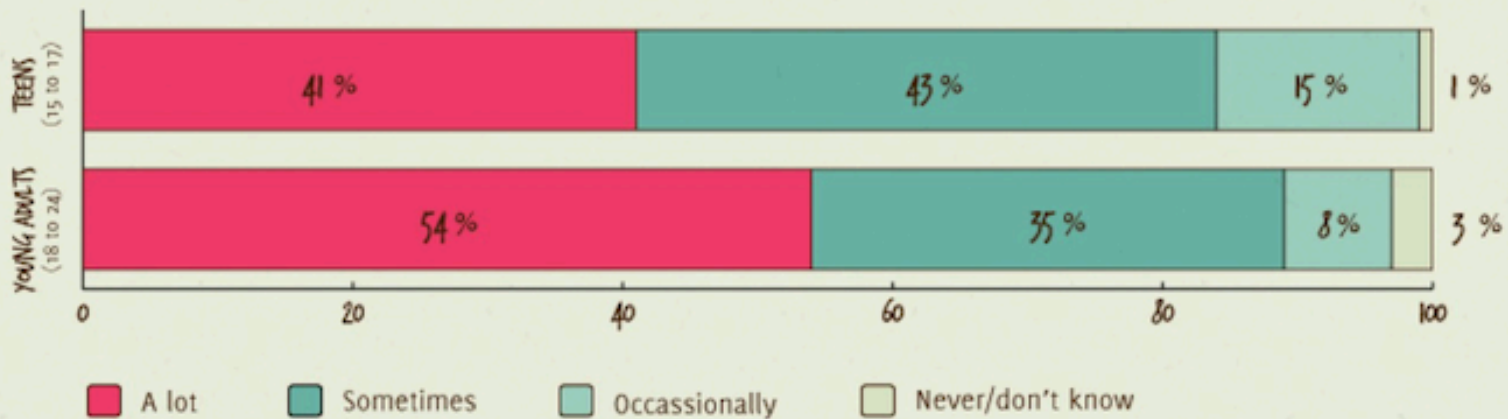
Ουσίες και επικίνδυνη σεξουαλική συμπεριφορά

- ♦ Χρήση ουσιών (ειδικά κρακ και κοκαΐνη) και σεξουαλική δραστηριότητα χωρίς προφύλαξη (HIV, HBV, HCV, ανεπιθύμητη εγκυμοσύνη)
- ♦ Ανεπιθύμητες κυήσεις λόγω λανθασμένης αντίληψης ότι δεν μπορούν να συλλάβουν
- ♦ Πορνεία ως πηγή ανεύρεσης χρημάτων

RISKY BEHAVIOR

Percent of young people who say their peers drink or use drugs before having sex:

18%+

of young people aged 13 to 19 report that they were drinking when they had sex for the first time.

of sexually active 9-12th grade students report using alcohol or drugs during their last sexual encounter.

Percentage of sexually active young people who said they had unprotected sex because they were drinking or using drugs:

Ουσίες και γονιμότητα

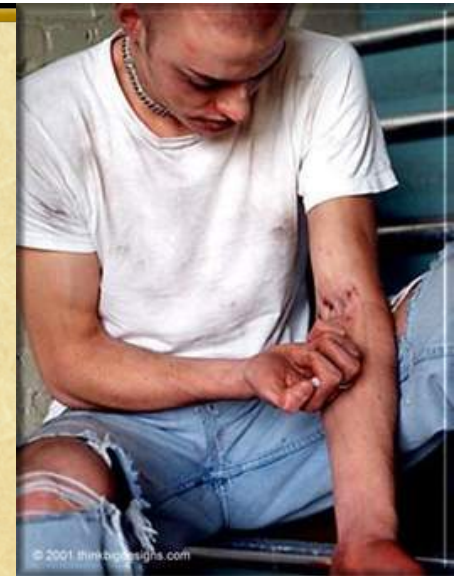
- ♦ **Μαριχουάνα:** Ανωμαλίες στη μορφολογία των σπερματοζωαρίων και στην περιεκτικότητα του σπέρματος (μείωση T)
- ♦ **Κοκαΐνη:** Η μακροχρόνια χρήση οδηγεί σε αλλοιώσεις στη κινητικότητα και στη μορφολογία των σπερματοζωαρίων, καθώς και σε διαταραχές του εμμηνορυσιακού κύκλου
- ♦ **Ηρωΐνη:** Λιγότερο ζωντανή κινητικότητα και μικρότερη ποσότητα σπερματοζωαρίων
- ♦ **Αμφεταμίνες:** Ολιγοσπερμία μέσω μειωμένης παραγωγής τεστοστερόνης

Κανναβη και Μαριχουάνα

- ♦ Ευφορία, ήπια αναλγησία, κατασταλτικές δράσεις στο ΚΝΣ και στο καρδιαγγειακό σύστημα
- ♦ **Βραχυπρόθεσμα:** Αύξηση σεξουαλικής επιθυμίας, διέγερσης, ικανοποίησης
- ♦ ♂ : Καθυστερημένη ή πρόωρη εκπερμάτιση, μείωση σεξ. επιθυμίας, μείωση επιπέδων T σε κάποιους άνδρες
- ♦ ♀ : Δυσπαρέυνεια, καθυστέρηση οργασμού
- ♦ Δοσοεξαρτώμενες επιδράσεις

Οποιοειδή

- ♦ Κατασταλτικά του ΚΝΣ, πρόκληση ευφορίας, χαλάρωσης, αναλγησίας
- ♦ Καταστολή έκκρισης LH από την υπόφυση ➔ μείωση T
- ♦ **Βραχυπρόθεσμα:** Αύξηση επιθυμίας και σεξ. Απόδοσης
- ♦ ♂: Ελάττωση σεξ. επιθυμίας, ΣΔ, καθυστέρηση εκσπερμάτισης/οργασμού, μειωμένος όγκος εκσπερμάτισης, πρόωρη εκσπερμάτιση ως σύμπτωμα στέρησης
- ♦ ♀: Ελάττωση σεξ. Επιθυμίας, ανοργασμία, προβλήματα εμμηνορυσίας
- ♦ Αναφέρεται χαμηλή δυσφορία από τα σεξουαλικά προβλήματα

Κοκαΐνη

- ♦ Διεγερτικό του ΚΝΣ, με αναισθητικές και αγγειοσυσταλτικές ιδιότητες
- ♦ Αναστέλλει την επαναπρόσληψη κυρίως της ντοπαμίνης και της νορεπινεφρίνης
- ♦ **Βραχυπρόθεσμα:** Αύξηση σεξ. επιθυμίας, διέγερσης, απόδοσης. Αυτόματες στύσεις και εκπερμάτιση χωρίς ερεθισμό, πριαπισμός, πολλαπλοί οργασμοί
- ♦ **Μακροπρόθεσμα:** ΣΔ, ελάττωση σεξ. επιθυμίας, καθυστέρηση/ αναστολή εκσπερμάτισης, δυσκολίες οργασμού/ανοργασμία, σεξουαλικοί καταναγκασμοί

Κρακ

- ♦ Αρχικά υπερσεξουαλική/παρορμητική συμπεριφορά, εκπόρνευση, σεξουαλική δραστηριότητα με πολλούς συντόφους
- ♦ Η απόσυρση της ουσίας και η ανοχή σε αυτή οδηγεί σε μειωμένη σεξουαλική επιθυμία και ευχαρίστηση

LSD

- ♦ Παραισθησιογόνο, αγωνιστής της σεροτονίνης
- ♦ Αντιληπτικές διαταραχές (π.χ. Χρώματα), επιδρά στη διάθεση και στην αίσθηση του πόνου
- ♦ Περιορισμένες βιβλιογραφικές αναφορές για την επίδρασή του στη σεξουαλική λειτουργία (θετικές)

MDMA (Ecstasy)

- ♦ Ενισχύει την έκκριση σεροτονίνης και λιγότερο της ντοπαμίνης
- ♦ Love Drug: Αισθητηριακή ευφορία, αυξημένη ευχαρίστηση από τη σωματική εγγύτητα, αυξημένη απόλαυση και ικανοποίηση
- ♦ Αναφέρονται προβλήματα διέγερσης και οργασμού και στα δύο φύλα

Liquid X

- ♦ Κατασταλτικό του ΚΝΣ, ενισχυτικό της δράσης της ντοπαμίνης
- ♦ Αφροδισιακή δράση, χαλάρωση και ευφορία, άρση αναστολών
- ♦ Date rape
- ♦ Δυνητικά θανατηφόρο, ειδικά σε συγχορήγηση (αλκοόλ, μεθαμφεταμίνες)

Νιτρώδη (Poppers)

- ♦ Πτητικά
- ♦ Χάλαση λείων μυικών ινών και αγγειοδιαστολή
- ♦ Ευφορία και βελτίωση της στύσης - σύντομης διάρκειας
- ♦ Επιμήκυνση οργασμού;
- ♦ Συχνή χρήση από ομοφυλόφιλους άνδρες λόγω της χάλασης του σφιγκτήρα και διευκόλυνσης της πρωκτικής συνουσίας

PCP (Angel dust)

- ♦ Αναισθητικές ιδιότητες, αλλά και παραισθήσεις, εμέτους, αποπροσανατολισμό, ψυχοκινητική διέγερση, κρίσεις πανικού, άρση αναστολών
- ♦ Συχνότερη χρήση σε ομοφυλόφιλους, ευφορία και χαλάρωση διευκολύνοντας πρακτικές τύπου fisting
- ♦ Χρονίως, επίδραση στο μεταιχμιακό σύστημα του εγκεφάλου και στην ελάττωση της σεξουαλικής επιθυμίας

Αμφεταμίνες

Amphetamine

$C_9H_{13}N$

www.shutterstock.com · 223966291

- ♦ Διεγερτικά του ΚΝΣ, σχετίζονται με την απελευθέρωση και την αναστολή επαναπρόσληψης ντοπαμίνης, νορεπινεφρίνης και σε μικρότερο βαθμό σεροτονίνης
- ♦ **Βραχυπρόθεσμα:** αύξηση σεξουαλικής επιθυμίας/ ανταπόκρισης, επιβράδυνση/καθυστέρηση οργασμού, αυτόματες στύσεις/οργασμοί
- ♦ Η κατάχρηση είναι νευροτοξική για το ντοπαμινεργικό σύστημα και οδηγεί σε μείωση των επιπέδων της ντοπαμίνης
- ♦ **Μακροπρόθεσμα:** υψηλά ποσοστά ΣΔ, καθυστέρηση οργασμού/εκσπερμάτισης, μειωμένη ικανοποίηση

ΚΑΤ – CHAT - ΚΗΑΤ

- ♦ Μασώμενα φύλλα, Αρχαία Αύγυπτος, Αιθιοπία, Υεμένη

- ♦ Μειώνει την πείνα και την κόπωση, ευοδώνει την κοινωνικότητα
- ♦ Αφροδισιακό, ισχυρό εξαρτησιογόνο, μπορεί να κάνει trigger ψυχωσικού επεισοδίου
- ♦ Έχει συνδεθεί η χρόνια χρήση με στυτική δυσλειτουργία

Μοσχοκάρυδο

- ♦ Ασφαλές σε χαμηλές δόσεις, φημίζεται για τις αφροδισιακές του ιδιότητες, καθώς και ως τονωτικό
- ♦ Σε υψηλότερες δόσεις (>5gr) μπορεί να προκληθούν ναυτία, πονοκέφαλοι, έμετοι, δυσκοιλιότητα, νωθρότητα, ψευδαισθήσεις

Δεδομένα από την Ελλάδα(1)

- ♦ Συνηθέστερες η ενδοφλέβια και η πολλαπλή χρήση ουσιών
- ♦ Συχνό το επιβαρυνμένο οικογενειακό ιστορικό (ψυχοπαθολογία, χρήση ουσιών)
- ♦ Τάση ύφεσης των σεξουαλικών προβλημάτων κατά την απεξάρτηση (όσων εμφανίζονται κατά τη χρήση). Παραμονή των προβλημάτων που παρουσιάστηκαν προ ενάρξεως της χρήσης.
- ♦ Βελτίωση άγχους, κατάθλιψης, σεξουαλικής λειτουργίας στις ψυχομετρικές δοκιμασίες.
- ♦ Θετική δράση της ναλτρεξόνης στη στυτική λειτουργία.

Δεδομένα από την Ελλάδα(2)

- ♦ Μικρή ηλικία έναρξης της σεξουαλικής δραστηριότητας, κακή ενημέρωση για σεξουαλικά ζητήματα
- ♦ Λίγες οι μόνιμες σχέσεις και χαμηλή η συχνότητα σεξουαλικών επαφών, κατά την περίοδο χρήσης. Συνήθως πρόβλημα χρήσης ουσιών και οι σεξ. σύντροφοι
- ♦ Χαμηλά ποσοστά χρήσης προφυλακτικού (περιόδους χρήσης και απεξάρτησης) και κυρίως με περιστασιακούς συντρόφους
- ♦ Κατά την περίοδο χρήσης, τα σεξουαλικά προβλήματα δεν φαίνεται να αποτελούν προτεραιότητα για τους χρήστες

Συμπεράσματα (1)

- ♦ Η χρήση ουσιών έχει συνδεθεί με επικίνδυνη σεξουαλική συμπεριφορά, αρνητικές επιπτώσεις στη γονιμότητα και στη σεξουαλική λειτουργία
- ♦ Σε διάφορους πολιτισμούς, τόσο κατά το παρελθόν όσο και σήμερα, έχουν χρησιμοποιηθεί ναρκωτικές ουσίες ως ‘βελτιωτικά’ της σεξουαλικής λειτουργίας

Συμπεράσματα (2)

- ♦ Η έρευνα στο συγκεκριμένο πεδίο είναι περιορισμένη και παρουσιάζει αρκετά μεθοδολογικά προβλήματα (πολλαπλή χρήση ουσιών, δυσκολία ανεύρεσης control group, διαφορετικά ψυχομετρικά εργαλεία)
- ♦ Η επίδραση των ναρκωτικών ουσιών στη σεξουαλική λειτουργία είναι βιολογική (ορμόνες, αγγεία, νευροδιαβιβαστές), αλλά και μέσω των κοινωνικο-οικονομικών επεκτάσεων που έχουν οι ουσίες στη λειτουργικότητα του ατόμου

Producing Pleasure

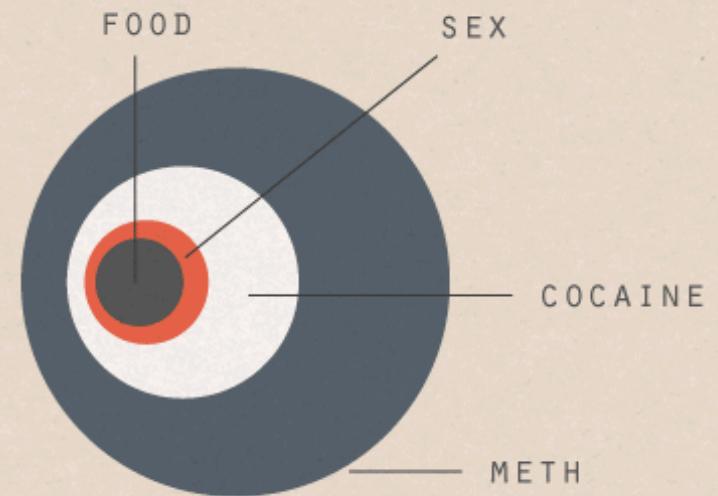

Addictive drugs release

2-10 X

the amount of dopamine that natural rewards do, and they do it more quickly and more reliably

DOPAMINE LEVELS

Συμπεράσματα (3)

- ♦ Τα θεραπευτικά προγράμματα οφείλουν να περιλαμβάνουν και τα θέματα σεξουαλικότητας, στα πλαίσια προσπάθειας επαναφοράς του ατόμου στην λειτουργικότητα που είχε προ της χρήσης

Ευχαριστώ

